

DECIZIE

4 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Serghei Cacer și Alexei Gîtea împotriva Consiliului municipal Bălți și a Primăriei municipiului Bălți, terți Daria Bacaieva, Zinaida Burdilova, Maria Melentii, Aliona Burdilova, Irina Zincov, Mihail Barbascumpa, Silvia Barbascumpa și Angela Cacer cu privire la anularea parțială a actului administrativ și a contractului de vânzare-cumpărare, actualizarea suprafeței terenului, obligarea emiterii deciziei privind vânzarea sectorului de teren și obligarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost declarat inadmisibil, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă,

c o n s t a t ă:

La data de 10 ianuarie 2020, Serghei Cacer și Alexei Gîtea au depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului municipal Bălți și a Primăriei municipiului Bălți, terți Daria Bacaieva, Zinaida Burdilova, Maria Melentii, Aliona Burdilova, Irina Zincov, Mihail Barbascumpa, Silvia Barbascumpa și Angela Cacer cu privire la anularea parțială a actului administrativ și a contractului de vânzare-cumpărare, actualizarea suprafeței terenului, obligarea emiterii deciziei privind vânzarea sectorului de teren și obligarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Prin hotărârea din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Cacer și Alexei Gîtea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, la data de 11 iunie 2020, Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar a contestat-o cu apel nemotivat,

solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, apelul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central a fost declarat în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ inadmisibil, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 6 octombrie 2020, Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți cu dispunerea restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată pentru judecarea apelului în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context, a invocat că într-adevăr motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, însă la caz motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de lege din motive ce nu pot fi imputate atât apelantului Serghei Cacer care nu a receptionat hotărârea motivată a primei instanțe, deoarece a fost și este plecat peste hotarele Republicii Moldova cât și reprezentantei acestuia care în perioada de referință se afla în concediul anual de odihnă, fiind plecată la țară.

Totodată, semnătura de pe avizul de recepție a hotărârii motivate a fost semnată de către o altă persoană, or, din materiile cauzei este clar vădit ca semnătură de pe aviz nu-i aparține.

Plus la aceasta, în perioada enunțată, dânsa s-a aflat în autoizolare rezultată din contactul avut cu colegii săi atât avocați, cât și procurori, anchetatori, judecători ce au fost depistați pozitivi la COVID-19, împrejurări ce a presupus imposibilitatea fizică a acesteia de a ieși în locurile publice mai multe perioade de 14 zile.

A mai invocat că încheierea de declarare a apelului ca inadmisibil este indisolubil legată de un act judecătoresc de dispoziție, prin care judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar sancțiunea procedurală de declarare a apelului ca inadmisibil survine doar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel. Or, prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) și cele de la alin. (2) lit. f) Cod administrativ nu pot fi privite separat, de prevederile art. 235 din același cod, care obligă judecătorul să indice asupra neajunsurilor depistate la faza verificării condițiilor de admisibilitate a cererii de apel.

Respectiv, instanța de apel urma să emită și expedieze în adresa sa o încheiere/notificare prin care să-i acorde un termen de înlăturare a neajunsului, pentru depunerea motivării apelului, aceasta fiind calificat de reprezentanta recurentei drept un neajuns ce ar trebui înlăturat, conform art. 235 din Codul administrativ.

În concluzie a subliniat că acțiunile și faptele cazului au demonstrat intenția de a contesta hotărârea primei instanțe, fiind depus în termen apelul nemotivat, doar că pandemia mondială, starea de urgență și starea de urgență în sănătate au perturbat buna și normala desfășurare a procesului.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar la data de 6 octombrie 2020 (f.d.152) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la data de 21 septembrie 2020 (f.d.146) și recepționată de reprezentanta recurentului la data de 25 septembrie 2020 (f.d.150).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar reiese că recurentul nu este de acord cu încheierea din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul depus de ultimul împotriva hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost declarat inadmisibil, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă (f.d.152-154), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, motivarea apelului nu a fost depusă conform prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ, din care considerent în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, apelul a fost declarat inadmisibil (f.d.146-148).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului, pe motiv că nu a fost depusă motivarea acestuia, justă.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară

inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

La rândul său, conform art. 232 Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 10 iunie 2020 (f.d.127), iar la data de 11 iunie 2020, Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar a depus apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 10 iunie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii (f.d.133).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia hotărârii motivate din 10 iunie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central expediată la adresa de corespondență a reprezentantului apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar, indicată atât în cererea de chemare în judecată cât și în mandatul avocațial anexate la dosar (f.d.2,3,96) a fost recepționată la data de 6 iulie 2020, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.138).

În corespundere cu art. 97 Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, conform art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Ținând cont de faptul că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat, ci trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente care se completează una pe alta ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, instanța de recurs reține la caz și prevederile art. 63 Cod administrativ, conform cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

Iar potrivit art. 261 alin. (1) Cod civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil), dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin urmare, termenul de declarare a motivării apelului și-a început curgerea la data de 7 iulie 2020, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către reprezentanta apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar și a expirat la data de 6 august 2020 (zi de joi).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, reprezentanta apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar nu a depus motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificarea copiei hotărârii motivate, termen imperativ prevăzut de lege, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Cât privesc argumentele recursului precum că avizul de recepție poștal, conform căruia instanța de apel a constatat recepționarea copiei hotărârii motivate din 10 iunie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d.138) a fost semnat de către o altă persoană decât reprezentanta apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar, acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, or, punerea la îndoială a recepționării corespondenței de către reprezentantul recurentei, în situația în care aceasta a fost expediată de către prima instanță la adresa indicată atât în cererea de chemare în judecată cât și în mandatul avocațial (f.d.2,3,96) nu poate fi pusă pe seama instanței de fond, dar este interpretată de către Colegiu drept un comportament de rea-voință din partea părților în proces.

Totodată, faptul că în perioada de referință, reprezentanta apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar se afla în concediul anual de odihnă, fiind plecată la țară, nu poate constitui drept temei de admitere a recursului, casarea încheierii contestate și remiterea cauzei la rejudecare, deoarece dacă își schimbă domiciliul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, înscrisurile se trimit la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmânate chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo. De menționat, o careva comunicare în acest sens în adresa instanței de fond și/sau de apel nu a parvenit.

La fel, neîntemeiate sunt și argumentele recursului precum că reprezentanta apelantului Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar a omis întemeiat termenul de depunere a motivării apelului, deoarece dânsa s-a aflat în autoizolare rezultată din contactul avut cu colegii săi atât avocați, cât și procurori, anchetatori, judecători ce au fost depistați pozitivi la COVID-19, împrejurări ce a presupus imposibilitatea fizică a acesteia de a ieși în locurile publice mai multe perioade de 14 zile.

Or, autoizolarea nu constituie un motiv de imposibilitate de a depune motivarea apelului în termenul prevăzut de lege, în situația în care în virtutea profesiei pe care o exercită, avocatul recurentului a cunoscut despre modul de derulare a procesului, inclusiv despre starea de urgență care a fost declarată prin hotărârea nr. 55/2020 a Parlamentului și hotărârea nr. 10 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, despre regimul special de lucru al instanțelor de judecată, și urma să manifeste diligență maximă și să respecte termenle prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor clientului său, inclusiv prin expedierea motivării apelului prin intermediul adresei de e-mail al instanței de judecată, într-un

asemenea mod pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen, fapt însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului de depunere a motivării apelului.

La rândul său, faptul că recurentul Serghei Cacer nu se află în țară, fiind plecat peste hotarele Republicii Moldova, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul declarat, în situația în care acesta avea încheiat un contract de asistență juridică cu un avocat, care îi reprezenta interesele, or, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Astfel, reprezentantul apelantului/recurent Serghei Cacer, avocatul Rodica Cojocar în virtutea profesiei de avocat, cu certitudine urma să cunoască consecințele nedeunerii în termenul prevăzut de lege a motivării apelului, însă nu a întreprins toate măsurile necesare de a proteja drepturile clientului său. Or, aceasta prin lege era obligată să prezinte la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, motivarea apelului, condiție însă ce nu se atestă în prezenta speță.

În așa mod, nerecepționarea corespondenței, personal de către recurent, nu poate fi privită ca un temei pentru aprecierea critică a concluziei instanței de apel, dar este interpretată de către Colegiu drept un comportament de rea-voință din partea reprezentantei lui, dat fiind faptul că acesteia i s-a comunicat actul de procedură la adresa de corespondență, ceea ce denotă că corespondența a fost înmănată destinatarului în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Mai mult ca atât, instanța de recurs consideră că principiul disponibilității participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale este afectat în condițiile în care, de la data depunerii cererii de apel nemotivate – 11 iunie 2020, avocatul Rodica Cojocar care este reprezentantul lui Serghei Cacer conform mandatului de asistență juridică Seria MA nr.1270774 din 14 mai 2019 (f.d.2), nu a ținut cont de oficialitatea serviciilor pe care le prestează și nu a întreprins toate măsurile procedurale necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Ham vs Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007), de a proteja drepturile de acces la instanță ale persoanei reprezentate și de a îndeplini cerințele legale, cu toate că, cunoștea despre obligativitatea prezentării la caz a motivării apelului.

Nu pot fi reținute nici argumentele recursului precum că instanța de apel urma să emită și expedieze la caz în adresa recurentului sau a reprezentantului acestuia o încheiere/notificare prin care să-i acorde un termen de înlăturare a neajunsului, pentru depunerea motivării apelului, aceasta fiind calificat de reprezentanta recurentului drept un neajuns ce ar trebui înlăturat, conform art. 235 din Codul administrativ.

Aceasta deoarece rezultând din prevederile art. 235 Cod administrativ – nerespectarea cerințelor cererii de apel, instanța de judecată stabilește un termen pentru neînlăturarea neajunsurilor doar în cazurile prevăzute de art. 233 alin. (1), (2) și art. 234 alin. (1) Cod administrativ, care nu cuprinde însă și cazul în care cererea de apel nu este motivată. Or, neindicarea circumstanțelor de fapt și de drept pe care apelantul își întemeiază cererea de apel, nu constituie temei de acordare a termenului pentru lichidarea neajunsului.

De altfel, în atare situații art. 232 alin. (2) Cod administrativ, stabilește fără interpretări că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, ceea ce denotă că Codul administrativ nu prevede obligația instanței de apel să acorde termen apelantului pentru depunerea motivării apelului. Or, acordarea unui termen pentru prezentarea motivării apelului ar constitui o ingerință în drepturile intimatului.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar pe motivul neprezentării motivării apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul relevă că în cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile participanților la un proces echitabil.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării apelului depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar pe fond, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul depus de Serghei Cacer, reprezentat de avocatul Rodica Cojocar.

Se menține încheierea din 21 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Serghei Cacer și Alexei Gîtea împotriva Consiliului municipal Bălți și a Primăriei municipiului Bălți, terți Daria Bacaieva, Zinaida Burdilova, Maria Melentii, Aliona Burdilova, Irina Zincov, Mihail Barbascumpa, Silvia Barbascumpa și Angela Cacer cu privire la anularea parțială a actului administrativ și a contractului de vânzare-cumpărare, actualizarea suprafeței terenului, obligarea emiterii deciziei privind vânzarea sectorului de teren și obligarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh